

Filmform presenterar: Videokonst - vad är det?

Ett inspirationsmaterial för lärare och elever från 15 år och gymnasiet.

Du ser film överallt. I vardagsrummet, på datorn, i köpcentret, i din egen mobil. Vad är det du ser? Hur påverkas du? Vems åsikter och ideal kablas ut?

Det är viktigt att kunna förstå och analysera den rörliga bilden som medium. Vill du komma in i någon annans hjärna? Vill du bombas av kött? Hur många personer stektes i elektriska stolen i Texas 1987? Hur känns det att vara Miss Universum? Vad säger din vän Patricia om du berättar att du låg med hennes kompis Johan inatt? Hur många timmar bearbetades videon *Telephone* i After Effects för att göra Lady Gaga 10 cm längre än vad hon egentligen är? Är Magdalena en kall madame för att hon inte gillar barn? Vem kan förutsäga framtiden? Tror du på att skakas om och för ett ögonblick glömma vem du är?

Glöm begrepp som musikvideo, spelfilm eller dokumentärfilm. Videokonst är drama, poesi, fakta, förvirring. En flykt från verkligheten, en berättelse om verkligheten. Videokonst är något som ingen har bett om. Med ingen annan uppdragsgivare än den människa som vill berätta något för dig.

Innehåll: Övningar, diskussionsämnen, bonusmaterial och tips kopplade till videoverken. Materialet kan användas i enskilda ämnen till exempel: svenska, bild, historia, musik, samhälle eller ämnesövergripande. Från 15 år och gymnasiet.

Filmer som ingår:

- **Graders ökning**
Christine Ödlund, 2003, 4:13 min
- **Pass This On**
The Knife, 2003, 3:45 min
- **Do you have the Shine?**
Johan Thurffjell, 2002, 6 min
- **Pipeline**
Liv Strand, 2007, 5:35 min
- **This is Alaska**
Mårten Nilsson och Gunilla Heilborn
2009, 10:40 min
- **Three Poems by Spoon Jackson**
Michel Wenzer, 2003, 13:32 min

Total speltid: ca 45 min

DVD:n med filmerna finns att hyra hos Filmform. För priser, tips på pedagoger med mera se www.filmform.com

Filmform

Svarvargatan 2, 112 49 Stockholm

Telefon: 08-651 84 26

E-post: info@filmform.com

www.filmform.com

Videokonst

#4 Ljud & Bild

..Vad
är?
det!

Ljud och bild

Vi lever i en värld där bilden är överordnad ljudet. Vi talar allt som oftast om bilder. En ”bild” av någonting betyder en idé om någonting. Hur vi ”ser på saker” handlar om hur vi uppfattar saker. När man ska gå ut på en promenad talar man om vilken väg som är vackrast, inte om den som låter bäst, om hur den klingar, brusar eller susar.

Ljud tas för givet. Det uppfattas som något som är där i bakgrunden och hjälper bilden, men stämmer det verkligen? Att titta på en skräckfilm och hålla för öronen är ett vanligt knep för att bli mindre rädd. Ljud är ofta bättre än bild när det handlar om att förmedla stämningar och spänning. Abstrakt ljud, musik och röst skapar tillsammans en stämning, men också berättelser. Ljudet av en dörr som slår igen eller öppnas, en klocka som slår eller ett pistolskott långt borta – det är ljud som talar ett tydligt berättande språk. Till bilden av en tom gränd hörs ljudet av springande steg, någon avlägsnar sig. Vi vet på så sätt att mördaren har varit nära. Ljudet är då inte ett komplement till bilden, utan det är tvärtom ljudet som berättar vad som faktiskt har hänt. Bilden assisterar med en stämningsfull scen.

När stumfilmen i början av 1900-talet fick ge vika för film med ljud, protesterade många stora filmskapare. De var rädda för att det talade språket skulle ta över, att rösten och prattet skulle göra bilden till ett sidospår och leda till tråkig, fantasilös film. Den nya typen av film gavs det nedsättande namnet "Talkies". Man hade inte en tanke på att det fanns en hel ljudvärld där ute, som skulle kunna samverka med bilden och skapa en helt ny och revolutionerande konstform.

När bilder inte hela tiden måste användas för att föra en berättelse framåt, öppnas dörrarna för ett annat bildspråk. Ljudet kan befria bilden, liksom bilden kan befria ljudet. Ändå är uppfattningen om ljudet som underordnad bilden och texten fortfarande stark.

Den ljudbaserade videokonsten utmanar den här ordningen och de här idéerna. Man leker med olika sammansättningar av toner, färger och klanger. Man arbetar med abstrakt komposition och experimenterar med berättande, skapar ljud- och bildvärldar där lyssnandet och seendet ges lika mycket utrymme. Ibland låter man ljudet tala mot bilden, och ibland fungera i samklang med den. Man låter rösten med sina ord, den som "ska säga som det är", slingra mellan ljud och bild, eller bli ett instrument som mässar, sjunger, viskar och skrockar. Genom att lägga fokus på ljudet, kan man rucka på grundläggande uppfattningar om hur vi uppfattar och upplever världen. Det öppnar för nya idéer, experiment och frågor. Hur och när sker berättelsen? Hur låter bilden? Hur ser ljudet ut? Vad kan en musikalisk upplevelse innebära?

Vad händer när vi börjar tänka på ljud på samma sätt som vi tänker på till exempel färger? Vad händer när vi börjar lyssna i lika stor utsträckning som vi tittar? Vad händer när vi med samma självklarhet som vi ställer frågan "vilken är din favoritfärg?" ställer frågan "vilket är ditt favoritljud?"

Graders ökning

Pass This On

→ Do you have the Shine?

Johan Thurfjell, 2002, 6 min

Johan Thurfjells video *Do you have the Shine?*, är formad som ett dataspel. Spelet är inspirerat av en scen ur den klassiska skräckfilmen *The Shining*, regisserad av Stanley Kubrick. Filmen handlar om en pojke som tillsammans med sina föräldrar flyttar till ett övergivet hemsökt hotell. Pojken bär på en övernaturlig förmåga - "the shine". Det betyder att han upplever och ser hemska saker som ingen annan ser.

→ Graders ökning

Christine Ödlund, 2003, 4:13 min

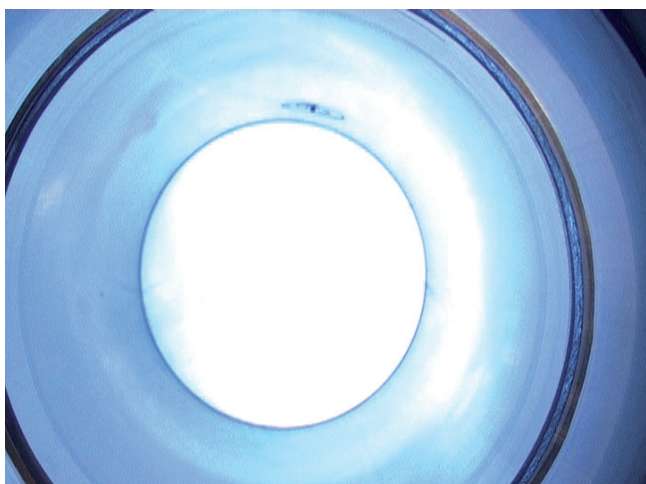
Utgångspunkten i Christine Ödlunds videoverk *Graders ökning* är ett försök att arbeta med bild och ljud i en parallell process, där en rörelse kan färdas i ljud för att sedan övergå i bild. Som betraktare sugs vi in i ett klimatscenario, där förhöjd temperatur framkallar hallucinatorisk värmechock med tropiska synvillor och dubbelseende, i vilket ljud och bild fungerar som likvärdiga beståndsdelar.

→ Pass This On

The Knife, 2003, 3:45 min

Gruppen The Knifes musikvideo *Pass This On*, regisserad av Johan Renck, utspelar sig i en samlingslokal. Vi som betraktare, tillsammans med en samling människor som verkar tillhöra samma förening, möts av en manlig draghowartists explosionsartade sångframträdande. Lätt hänförda och i väntan på att något ska hända beslutar sig de flesta i lokalen att sugas med i stämningen och sluter upp i en gemensam dans. Videon lyfter fram många intressanta frågor om feminism, manlighet, etnicitet, populärkultur och representation.

Spelet går ut på att aktören eller spelaren cyklar omkring i en hotellkorridor, med ett ständigt hot om att möta döden bakom nästa hörn. Döden gestaltas i spelet av två tvillingflickor som slumpmässigt kan dyka upp bakom något av de femtio hörnen som finns i spelsystemet. Spelarens enda räddning från att inte möta döden är att blunda, eller att bruka sin egen "shine".

Pipeline

→ Pipeline

Liv Strand, 2007, 5:35 min

Liv Strands video *Pipeline* tar med åskådaren på en hisnande färd genom Karolinska Universitetssjukhusets milslånga rörpostsystem. Ljudliga sug, tjut, explosiva ögonblick och rassel registreras av en videokamera fäst i rörpostkapseln. Registreringarna blir en fältstudie av en icke synlig verklighet, en färd genom underjorden och en bild av en dold infrastruktur.

Liv Strand är en av initiativtagarna till LARM, se under litteraturtips.

This is Alaska

→ This is Alaska

Mårten Nilsson och Gunilla Heilborn

2009, 10:40 min

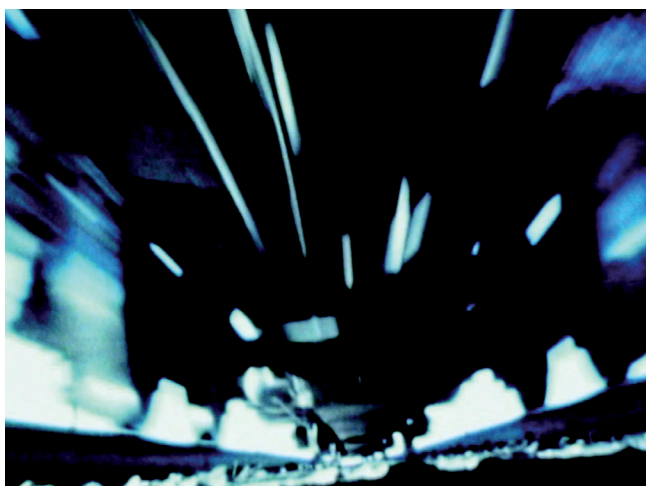
I Mårten Nilsson och Gunilla Heilborns film *This is Alaska* träffar vi på en liten grupp människor som lämnat det vanliga livet för att söka efter frihet på annan ort. Genom bilder från en plats som ska föreställa Alaska, möter vi de fem självförsörjande personerna som berättar om sina livsval, drömmar och idéer och om varför alla ska göra precis som de vill.

📌 Filmen finns även under temat Videokonst – vad är det? #2 Identitet

→ Three Poems by Spoon Jackson

Michel Wenzler, 2003, 13:32 min

I Michel Wenzlers film *Three Poems by Spoon Jackson* får vi lära känna den amerikanska livstidsfångnen Spoon Jackson som, med hjälp av sin poesi, överlevt 34 år i fångenskap. I filmen blandas Jacksons upplästa telefoninspelade dikter med suggestiva landskapsskildringar och personliga bilder från livet utanför fängelset.

Three Poems by Spoon Jackson

Ljudet som bild, bilden som ljud

Inom samtidskonsten finns en öppenhet för att experimentera med ljud och bild. I vissa videoverk samspelar bild och ljud - i andra står bild och ljud i kontrast till varandra.

Går det att skapa en film eller video bestående av ljud och bild, men utan handling? Kan ljud och bild verka samtidigt? Hur viktigt är ljudet i en video? Vad är viktigast i en video: ljud, bild eller båda?

Se videoverken:

- ➔ *Graders ökning* av Christine Ödlund
- ➔ *Pipeline* av Liv Strand

Sammanlagd längd: ca 10 min

Ljud är vibrationer som orsakar tryckvariationer och breder ut sig som ljudvågor. Det i sin tur påverkar våra öron. Ljud uppstår genom att ljudkällan sätts i svängning och ljudvågorna fortplantas genom luften. Ljudkällan skakar, ljudet flyger iväg i luften och öronens trumhinnor vibrerar i takt med ljudet precis som membranet i en mikrofon. Ljudet har en hastighet på cirka 340 m/s och blir svagare när det breder ut sig i en större luftvolym.

I videon *Graders ökning* arbetar konstnären och tonsättaren Christine Ödlund att arbeta med ljud och bild parallellt. En rörelse kan till exempel färdas i ljud och sedan övergå i bild. Ödlund ser på ljud och bild som likvärdiga beståndsdelar.

Ödlund har länge intresserat sig för så kallade osynliga verkligheter. I ett projekt som kallas för *Växternas kemiska språk* har hon följt hur en forskargrupp på KTH registrerar växternas kemiska reaktioner på olika stimuli. På så vis försöker de knäcka källkoden till hur växterna

kommunicerar. Kommunikationen översätts sedan till ljud och musikkompositioner.

Ödlund intresserar sig också för synestesi, ett neurologiskt tillstånd som innebär att två eller flera sinnen är sammankopplade. Vissa personer som kan uppnå detta tillstånd kan till exempel höra färger eller se ljud. Likartade ljud kan uppfattas positivt eller negativt beroende på vad man vet om ljudkällan. I en park i Seattle, USA, byggdes en mur med ett litet vattenfall för att förbättra bruset från en tunnelbanemynning. Det liknande bruset från vattenfallet fick då istället en positiv inverkan på parkgästerna.

Musik kan hänvisas till synestesi. Då musik inte är föreställande, som till exempel en roman eller vissa bilder, kan synestesin bli nödvändig för att beskriva mer abstrakta känslor.

För Christine Ödlund är samspelet mellan ljud och bild viktigt. Ibland bygger hon presentationer av sina verk i form av miljöer eller landskap där ljud och bild blir till ett allkonstverk. Miljöerna omsluter betraktaren som både får en fysisk, mental och sinnlig upplevelse.

I konsthistorien har allkonstverk dykt upp då och då. Allkonstverk eller Gesamtkunstwerk, har sitt ursprung i den tyske kompositören Richard Wagners speciella operaföreställningar där han så tidigt som på 1800-talet sammanförde musik, teater och bildkonst till en helhet. Idag används allkonstverk för att beskriva ett konstnärligt uttryck som integrerar ett flertal konstarter. Det kan också kallas för mixed media eller multimedia.

DISKUTERA utifrån Ödlunds video *Graders ökning*:

- Vilka känslor väcker videon? Blir du arg? Ledsen? Får du rysningar eller känner du dig glad?

fortsättning på nästa sida >

- Hur upplever du ljudet i videon?
- Hur upplever du bilderna i videon?
- Går det att separera ljuden från bilderna och tvärtom, eller smälter ljud och bild ihop?
- Vad är skillnaden på att ljudsätta en bild och att bilda en ljud?

.....

Liv Strands video *Pipeline* synliggör en osynlig verklighet genom det underjordiska rörpostsystemet på Karolinska Universitetssjukhuset. Genom kameran får vi som åskådare följa med på en omvälvande resa där ljud och bild växlar och faller samman om vartannat.

DISKUTERA utifrån Strands video *Pipeline*:

- Vilka känslor väcker videon?
- Hur skulle videon upplevas utan ljud?
- Är ljuden och bilderna i Strands video påhittade/konstruerade eller dokumentära/verkliga?

Övningar:

Arbeta utifrån Christine Ödlunds *Graders ökning* och Liv Strands *Pipeline*:

1) Ljud, rörelse, form och färg: Spela upp Ödlunds *Graders ökning* medan alla i klassen blundar. Var och en lyssnar noga till ljuden i videon och försöker tänka på vilka former som de olika ljuden har. Skissa ner formerna utan att titta. Försök att tänka på att ljuden har olika färger.

1a) Fortsätt arbetet med skisserna och formerna. Titta på resultaten. Ta fram en eller flera former och förtydliga och upprepa dem, genom att föra över formerna på ett tjockare papper. Dök det upp några färger i huvudet när du lyssnade till videon? Klipp ut formerna i färgat papper eller färglägg formerna efter de färger som eventuellt dök upp under lyssnandet.

1b) Gör ett gemensamt konstverk. Börja med att samla ihop allas former. Titta på hur de ser ut och vad de kan användas till. Diskutera i gruppen hur formerna kan användas till grund för konstverket

Dela in klassen i mindre grupper. Några gör en abstrakt stop-motion animation baserad på formerna. En annan grupp arbetar med ljud inspirerade från formerna och rörelsen i animationen. En tredje grupp gör stora tredimensionella kopior av några av formerna och bygger upp en miljö med dem. En fjärde grupp arbetar med ljus och scenografi. Sammanställ alla delarna och komponera ett gemensamt konstverk där animation, ljus, ljud och tredimensionella former tar lika stor plats. Arbeta med projektioner och förstärkare.

2) Arbeta utifrån Strands video *Pipeline*:

Lyssna noga till ljuden i videon. Beskriv ljuden med ord, skriv ner orden. Kan ett ljud vara spetsigt - eller mjukt? Vad händer när ett ljud upprepas? Blir det starkare då? Kan ett ljud beskrivas med en färg? Var och en samlar ihop sina ord och jämför med varandra. Är orden lika eller olika?

.....

Ljud, bild och annan media

Samtidskonsten lånar mediauttryck och bildspråk från olika genrer. Johan Thurffjells video *Do you have the Shine?* är baserad på den klassiska skräckfilmen *The Shining* av Stanley Kubrick, men utformad som ett dataspel. I videon blir åskådaren spelaren som gestaltas av en pojke som cyklar omkring i en korridor på ett hemsökt hotell. Precis som i filmen *The Shining*, bär ljudet handlingen framåt. I videon blir åskådaren subjektet vilket gör att situationen upplevs mycket starkare. I videon används så kallad subjektiv kamera - det innebär att ett klipp är filmat så att det som visas och upplevs i videon ses genom huvudrollsinnehavarens eller åskådarens egna ögon. Det är vanligt att använda sig av subjektiv kamera i skräckfilmer och i dataspel.

Se videoverken:

→ *Do you have the Shine?* av Johan Thurffjell

→ *Pass This On* med The Knife

EXTRA: Se Videokonst - vad är det? #1 Catti Brandelius. Musikvideos, konst och budskap.

DISKUTERA utifrån Thurffjells video *Do you have the Shine?*:

- Hur upplevs videon? Är det en konstfilm, skräckfilm, tecknad film eller ett dataspel?
- Hur skulle videon upplevas utan ljud?
- Vad driver spelaren framåt? Ljudet, bilden eller både och?
- Vilken film, bok eller tv-serie tycker du skulle passa som dataspel?

Johan Renck har gjort musikvideon *Pass This On* åt musikgruppen The Knife. Videons uppbyggnad utmanar den traditionella musikvideon: Handlingen och musiken framförs, upplevs och skapas tillsammans med personen som framför sången, karaktärerna som befinner sig på platsen och du som åskådare som tittar på musikvideon.

ÖVNING:

Gör en analys av The Knifes video *Pass This On*:

- Vad handlar videon om? Vad är det för stämning? Vad väcker videon för känslor?
- Varifrån kommer ljudet? Hur är videon filmad?
- Vem är huvudrollsinnehavaren?
- Var befinner sig personerna i videon?

Jämför *Pass This On* med någon annan populärmusikvideo. Välj en musikvideo du gillar och leta upp den på till exempel Youtube.

.....

Ljud, bild och annan media

Vad är skillnaden mellan att uttrycka en tanke eller känsla i ljud och i bild? Går det att göra ett porträtt av en människa med ljud? Kan poesi bli till en bild?

Se videoverken:

➔ *Three Poems by Spoon Jackson*
av Michel Wenzler

Kompositören och filmaren Michel Wenzlers *Three Poems by Spoon Jackson* är ett porträtt av livstidsfången Spoon Jackson. I videon får vi lära känna Jackson genom hans dikter vilka han läser upp i telefonen för Wenzler. Då telefoniderna är tidsbegränsade, enligt fängelse-regler formas ett mönster, en rytm och en omedveten metod, som sätter ramen för uppläsningarna. Ljudet från telefonoperatören och pipen från telefonen utgör en begränsning och blir en tydlig metafor för relationen mellan frihet och fångenskap: Wenzler på utsidan i frihet, Jackson på insidan i fångenskap. Den telefoninspelade poesin blandas med landskapsskildringar och Jacksons personliga bilder från livet utanför fängelseväggarna.

ÖVNINGAR:

1) Prova att ljudsätta en dikt eller annan text. Läs texten noga. Fundera på vilka ljud som skulle passa för att förstärka texten, eller prova att arbeta med kontraster - till exempel hårda ljud till positiv och vacker text. Gör egna ljud, samla in ljud från verkligheten och spela in ljudsnuttar från olika platser, eller sampla ljud från musicklåtar. Använd mobiltelefoner, kameror, ljudinspelningsapparater och videokameror. Mixa ljud på datorn.

TIPS! Gratis ljudprogram: Audacity (för PC) och Garageband (för Mac).

Prova till exempel att ljudsätta en av Spoon Jacksons dikter:

Round and round

*When there's love
there is no distance between two points
For you are already there.*

*You search for love
You go places
you really don't want to go
You see people
you don't want to see
Say and do things
you really don't want to say
nor do.*

*You let there be no silence
from fear
of your not being liked*

*Stop seeking a shadow in darkness
when love is staring at you.*

2) Gör ett porträtt av en person genom ljud och musik. Beskriv någon som du känner väl med en Spotifylista. Vilken låt skulle listan toppas av och varför? Hur skulle låtlistan avslutas?

3) Gör en bildberättelse i form av ett självporträtt. Samla olika bilder som beskriver vem du är. Det kan vara bilder från olika plaster, semesterfoton, landskapsbilder med mera. Gör en PowerPoint. Arbeta med urval, placering och rytm.

BONUS OCH TIPS

Exempel på multimedieföreställningar:

The Residents är en amerikansk avantgardegrupp som skapar musik och visuell konst. Senast framförde gruppen en multimedieföreställning på Kägelbanan i Stockholm 2008, där de blandade Youtubeklipp, musik och monologer i en bisarr blandning.

The Exploding Plastic Inevitable var en multimediashow i **Andy Warhols** regi, som pågick under en vecka i New York 1966. I showen blandades musik av kultbandet **Velvet Underground** med dans, belysning av **Danny Williams** och filmer av Warhol som multiexponerades på väggar och tak.

Den engelska konstnären **Stella Capes** gjorde ett verk med titeln *The recital voices from five films, reinterpreted screams from horror films*, där hon har låtit tjugo operasångare reproducera/tolka skrik tagna från ett urval av skräckfilmer. Genom att isolera skriken från filmerna har Capes skapat en separat och ny upplevelse.

Susan Hiller är en amerikansk konstnär som arbetar mycket med ljud. I verket *The last silent movie från 2007*, har hon hämtat inspelade ljud från ett ljudarkiv med en samling av utdöda och hotade språk och skapat en komposition av röster som berättar en historia, läser upp en ordlista och sjunger. Läs mer om verket och Susan Hiller på nätet.

År 2002 gjorde den svenska (nu avlidne) konstnären **Ola Pehrson** ett körverk av Nasdaqbörsen, *Nasdaq Vocal Index*. Tillsammans med **Hans Lindetorp**, datatekniker och lärare på Musikhögskolan i Stockholm, skapade han ett dataprogram som omvandlade den tekniktunga USA-börsens svängningar till noter i ett partitur. Lokala körer följde börshandeln i realtid och den sekundsnabba världsekonomin fick en musikalisk dräkt utan fördröjning.

Sonic Youth är ett amerikanskt rockband som experimenterar med musik. Gruppen grundades av konstnären och poeten **Lee Ranaldo** 1981. Sonic Youth har ett stort intresse för olika avantgardeuttryck och på CD:n *Goodbye 20th Century* framför bandmedlemmarna kompositioner av bland annat **Yoko Ono** och **John Cage**.

Tris Vonna-Michell är en engelsk konstnär som har blivit känd för sina performances där han väver samman personliga minnen med världsliga sagor och presenterar dem med rekvizita. På så sätt bygger han upp nya världar av berättande. Det är svårt för åhöraren/betraktaren att veta vad som är sant eller falskt och förvirringen förstärks genom Vonna-Michells sätt att använda rösten och språket.

Christina Kubich är en tysk kompositör och ljudkonstnär som länge har arbetat med ljud. 1986 började hon tillföra ljus i sina ljudinstallationer, i vilka hon byggde upp olika akustiska rum. Hon arbetar även med att skapa "elektriska promenader", eller "soundwalks", audio guider där publiken får upptäcka en plats eller utvalda delar av en stad genom ljud som spelas upp i hörlurar.

Laurie Anderson är en amerikansk experimentell musiker och multimedia-performanceartist vars musik brukar placeras i gränslandet mellan populärmusik och konstmusik. Anderson spelar flera olika instrument. Hon bygger även egna instrument som hon använder i sina verk. Hon började som performanceartist i New York på 1970-talet. Anderson producerar ofta storskaliga teatrala allkonstverk där hon kombinerar musik, video, berättande projektion och skulptur.

Den amerikanske bildkonstnären och kompositören **Christian Marclay** genomförde ett

verk på en ljudfestival 1997 med titeln *Graffiti Composition*. Verket bestod av att Marclay placerade affischer med tomma notblad över hela Berlin (5000 ark under en månad) som sedan fylldes med noter, text och andra symboler av stadens invånare. Han valde sedan ut ett antal notblad, vars noter och tecken tolkades och översattes till musik. Partituret framfördes sedan av olika ensembler. Detta blev ett fantastiskt ljudverk och ett porträtt av staden Berlin. Ett annat verk som Marclay gjort är *Guitar Drag*, från 2000, som är en 15 minuter lång video där en lastbil drar en Fender gitarr efter sig i ett rep genom Texas.

ÖVNING:

Gör en skolverversion inspirerad av Marclays *Graffiti Composition*, genom att sätta upp notblad i skolans lokaler/eller dela ut ett notblad till alla elever, lärare och annan personal på skolan. Samla sedan in dem och låt elever tolka dem på musik- eller bildlektionen.

ORDLISTA

Ord och begrepp ändrar betydelse i olika sammanhang och genom tid. Se därför vår ordlista endast som en riktlinje över ordens betydelse.

Abstrakt

Om något är abstrakt inom bildkonsten betyder det att det är icke-figurativt, alltså konst som inte avbildar verkligheten.

Abstraktion

Abstraktion är att tänka bort vissa egenskaper hos ett föremål eller en företeelse och därigenom lyfta fram andra egenskaper, hos ett föremål eller en företeelse. Hur man väljer beror på vilket syfte man har med abstraktionen.

Animation

En animation är en snabb sekvens med bilder besående av två eller tredimensionella bilder eller modeller som har till syfte att skapa en rörelse. Det finns många animationstekniker som till exempel: cut out-, dock-, dator-, ler-, tecknad och 3D-animation.

Avantgarde

Avantgarde, franska för förtrupp, är en benämning på personer eller verk som för sin tid är experimentella, nyskapande eller innovativa, speciellt inom, konst, kultur och politik.

Dragshowartist

Dragshow är en form av underhållning där en person uppträder, utklädd till motsatt kön, eller spelar på motsättningarna i den västerländska kulturens uppdelning av könen. En man utklädd till kvinna kallas dragqueen, druga eller dragdrottning. En kvinna utklädd till man kallas dragking eller dragkung.

Genre

Genre betyder konstnärlig art, slag eller grupp och är en estetisk term som används för att kategorisera olika kulturella uttryckssätt.

Infrastruktur

Infrastruktur är anläggningar som representerar stora investeringar, och som används dagligen av samhället. I första hand för "infrastruktur" tankarna till system som omfattar vägar med kollektivtrafik, järnvägar med tågförbindelser, energisystem som elkraftnät och gasnät, vatten- och avloppsnät.

Stop-motion

Stop-motion är en av de vanligaste animationsteknikerna. Stop-motion är en teknik för att lura ögat. För att göra en stop-motion animation behövs en filmkamera, videokamera, stillbildskamera eller webbkamera. Animatören låter fotografera av en serie föremål med små positionsvariationer som sedan visas i en snabb följd. De vanligaste materialet i stop-motionanimationer är lera, utklippta bilder och foton.

Subjekt

Ett subjekt är något (en varelse) som uppfattar, eller är medveten om, något (motsats: objekt). I en film, bok eller pjäs kan en person vara ett subjekt, då är hon/han den självdefinierande, och i en position av att betrakta världen med sig själv som bas. Är personen ett objekt skildras den/blir den sedd/gör den sig sedd med andras ögon, eller med andra ögon, utifrån.

LITTERATURTIPS

Pedagogisk guidebok om rörlig bild, Rikstutställningar
(Går att ladda ner som PDF på <http://www.riksutstallningar.se/pedagogiskguidebok>)

Film, och andra rörliga bilder - en introduktion (2009), Anu Koivunen (red.): Raster förlag

Inledning till Filmstudier, Braaten, Lars Thomas m.fl (1997), Studentlitteratur AB

A History of Experimental Film and Video, A. L. Rees, The British Film Institute 1999

Konst som rörlig bild: från Diagonalsymfonin till Whiteout,
Sveriges Allmänna Konstförenings (SAK) årsbok 2006.

Ett samarbete med Filmform. Innehåller även en DVD med filmer.
Finns att beställa på Filmforms hemsida.

LARM Från munhåla till laptop: ljud i nordisk konst.
Se även deras hemsida: www.larm-festival.se

Filmmusik - det komponerade miraklet (2006) Bryngelsson, Peter, Tillman, Joakim, Liber

Sound design: The Expressive Power of Music, Voice and Sound Effects in Cinema,
David Sonnenschein (2002), Michael Wiese Productions

Videokonst - vad är det? har genomförts med stöd från Svenska Filminstitutet, Kulturrådet och Länskultur Gävleborg, Landstinget Gävleborg.

Projektledare: Anna Linder, Filmform

Pedagog: Anna-Stina Ulfström

Tekniker: Joyce Ip och Timo Menke

Grafisk form: Josefin Herolf

Texter: Anna-Stina Ulfström och Imri Sandström

Korrektur: Ida Ömalm Ronvall

Rådgivare: Jolanta Wadensjö och Klas Viklund

Curators: Anna Linder, Anna-Stina Ulfström,
Catti Brandelius och Gunnel Pettersson.

KULTURRÅDET

Filmform

Svarvargatan 2, 112 49 Stockholm

Telefon: 08-651 84 26.

Epost: info@filmform.com.

www.filmform.com